

potrebna popravila in nabave. Sklepa se o nekem disciplinarnem slučaju. Ker se ima v kratkem na vseh mestnih osnovnih in meščanskih šolah pričeti s temeljito gojitvijo šolske telovadbe, je telovadna društva, ki rabijo šolske telovadnice, na to opozoriti, da pospeše zgradbo lastnih telovadnih domov, višji šolski svet pa naprositi naj v interesu higijene in temeljitejši snage omeji porabo šolskih telovadnic od strani izvenšolskih telovadcev in telovadk. Potem, ko se reši še več vprašanj internega značaja, oziroma podajo nanje stvarna pojasnila, zaključijo predsednik sejo.

— Katero šolsko vodstvo bi lahko odstopilo proti plačilu 15—20 šolskih listov I. stopnje 2. štev. šolskemu vodstvu Zg. Sv. Kungota pri Mariboru.

— Prošnja. Tovariše in tovarišice, ki ste bili v lanskem šolskem letu in še pred stalno imenovanji, pa ste radi stanovanjske bede ostali na svojih starih službenih mestih, prosim sledeče: Kje ste si izprosili dovoljenje, da ste smeli ostati na svojih starih službenih mestih? Ste to storili pisмено ali osebno? Ali vam je stavila dotična šolska oblast določen rok selitve? Ali kako drugače? Ali ste na svojih starih službenih mestih stalni, pridelnji, začasnji? Ali je koga katerakoli šolska oblast odpustila iz starega službenega mesta in zaukazala, da mora na svoje novo (statno) mesto, čeprav še ni dobil stanovanja? In kaj ste storili na to? — Riko Paternost, učitelj v Poljanah nad Škofjo Loko.

— Naše muzike opozarjamo na današnji insert Lidl & Velik v Brnu in Boskovicah, tvojica glasbenih instrumentov in harmonijev. Cenike dobe lahko zaštoni.

— Vrhnika. Tovariš Karol Mataje, nadučitelj na Vrhniku, je obolen ter leži v deželni bolnici v oddelku št. 7. V vednost njegovim tovarišem in prijateljem.

Za Apaško kotlino

se nujno potrebujejo narodne zanesljive in jezikovno popolnoma usposobljene učne moči, ki bodo vršile svojo nalogo v šoli in izven šole tako, kakor to zahtevajo državni oziri. Predvsem je treba za deško štirirazrednico v Apačah šolskega voditelja in učitelja (ico), takisto za štirirazrednico v Miethsdorsu. Učne osebe, ki bi bile pripravljene, da takoj nastopijo službo in ki ne službujejo že sedaj na narodno ogroženih mejah, naj se nemudoma prijavijo pri višjem šolskem svetu.

Naše šolske — javne ljudske knjižnice. PROŠNJA.

V zadnji številki opisana javna šolska knjižnica v Radvanju je proračunana na 40.000 K. Ker je donesla zbirka samo 4600 K, se obrača šolsko vodstvo na svoje drage tovarišice in tovariše, naj blagovolijo opozoriti nekoje svoje premožne soobčane, ki imajo kaj slovenskih knjig, naj jih blagovolijo darovati potom svojega šolskega vodstva kot knjige v učne namene za odrasle. Primerna je vsaka knjiga (strokovna, leposlovna, zabavna itd., tudi nevezana). Vsak nabiralec oziroma darovatelj postane dobrotnik slovenske misli ter sodruženik za širjenje narodne in državne prosvete na naši otrapeli severni meji. Mnogo knjig leži po Sloveniji neizkoriščenih kot mirtev zaklad, a tu bi jih zadušeno slovenstvo nujno rabilo. Vsi nabiratelji in darovatelji bodo kot dobrotniki zabilježeni v knjižničnem letopisu, ob otvoritvi knjižnice (tekem pol leta) pa s hvaležnostjo objavljeni v časopisih. »S knjigo k srcu, a s srcem k domovini!« Darovane knjige se blagovolijo doposljati na šolsko vodstvo v Radvanju, pošta Maribor.

Književnost in umetnost.

— k Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino. Izdajajo in urejajo F. Kidrič, R. Nahtigal, Fr. Ramovš. Prva dva snopiča III. letnika sta pravkar izšla in prinašata sledečo jezikoslovno vsebino: R. Nahtigal, Instrumental sing. fem. — o; — o; P. Skok, Oglej i Celje; Fr. Ramovš, Celje; J. Kelemina, Slovanski doneski; A. Bajec, O prvotnem slovenskem naglasu v reziljanskem narečju; Fr. Ramovš, tolmači besede: desten, res, mejoveren, jež, jezero, nistem-nesem, teden in virij ter krajevno ime Kobarid; R. Nahtigal, Prisuhla — prešustvo. — Prihodnja dva snopiča bosta izšla poleti in bosta imela literarno-historično vsebino. Časopis III. letnik stane 20 dinarjev; ledor si ga naroči, naj javi svoje ime upravništvu Časopisa v Ljubljani, univ. št. 2.

— k »Novi Rod«, list za mladino v neodrešeni domovini, ki ga izdaja slovensko učiteljsko v Julijski Benečiji, je dobil s 1. številko drugega letnika zelo lično novo vnanjo opremo in okusne nove vinjete v notranosti. Tudi po vsebini je prvovrsten.

— k »Učiteljska Iskra«, prosvetno šolski časopis. Urednik Drag. M. Mihačević, Kragujevac. Izšla je 3. in 4. številka. Opozorjamo na članek »Čemu je enaka učiteljska natura«, iz katerega je razvidno, da moramo biti vedno še pozorni, da se to vprašanje ne tolmači nam v kvar.

Iz naše organizacije.

Društvene vesti.

+ Učiteljsko društvo za konjiški okraj zboruje v četrtek dne 9. februarja 1922 ob 11. uri v deški šoli v Konjicah s sedežim vzporedom: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Nedostatki in potreba revizije Vl. Radojevičevega načrta zakona o narodnih šolah (priloga »Uč. tov.« št. 53 z dne 29. dec. 1. l.). — poroča tov. Fr. Golež. 4. Slučajnosti in predlogi. Udeležba je obvezna za vse članstvo, odsotnost se mora opravičiti, sicer globa 12,50 Din v društveno blagajno. Morebitne samostojne predloge je vpsolati vsaj 3 dni pred zborovanjem tov. predsedniku A. Strigl-u na Koblju.

+ Kamniško učiteljsko društvo ima svoj redni občni zbor v četrtek dne 16. februarja 1922 ob 10. uri dopolne v šolskem posloju v Radomljah. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Razgovor o načrtu zakona o osnovnih šolah, poroča tovariš Rudolf Knez. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. Vse članstvo naj temeljito preštudira načrt, da se bo na dan občnega zbora sklepalo o popravah načrta.

+ Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj ima svoj občni zbor v soboto 18. februarja t. l. ob pol 11. uri v osnovni šoli v Brezicah. Na dnevnem redu so letna poročila, volitve, razgovor o načrtu šolskega zakona i. dr. Zaostala članarina naj se zanesljivo poravnava v začetku februarja. — Odbor.

+ Učiteljsko društvo za kočevski okraj. Zborovanje društva se ne vrši 11. t. m., kakor je bilo v »Uč. Tov.« objavljeno, ampak teden dni pozneje, t. i. 18. t. m. Zborovanje smo morali vsled važnih razlogov odložiti. Kraj in dnevni red zborovanja objavimo v prihodnji številki.

+ Krškega okrajnega učiteljskega društva redni občni zbor se vrši v soboto, dne 11. januarja t. l. točno ob pol 11. uri dopolne v risalni dvorani meščanske šole v Krškem. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Novi načrt šolskega zakona. (Poroča gl. referent Janko Golob). 3. Poslovni red. (Poroča L. Levstik). 4. Poročilo odbora in računski pregledovalcev. 5. Volitve. 6. Volitev delegatov v pokrajinsko skupščino. 7. Predlogi in nasveti. Kdor se iz opravičljivega razloga ne more udeležiti občnega zbora, naj to nemudoma sporoči predsedstvu.

+ Ustanovitev »Društva učiteljic, učiteljic žen. ročnih del in otroških vrtnaric« se je vršila v Mariboru dne 12. t. m. ob zelo lepi udeležbi. Že prvi dan je pristopilo 70 članic, ki so takoj plačali delno članarino. Iz vsakega okraja se je zbrala po ena zastopnica, ki bo agitirala za pristanek, pobirala članarino in jo pošiljala blagajnici. Zastopnice, na Vas se zanesemo, na Vašem delovanju leži bodoči uspeh novega društva. Namen društva učiteljic. Ustanovni občni zbor je otvorila v imenu pripravljalnega odbora tovarišica Marija Godec. V svojem govoru omenja, da je inicijativa ustanovitve izšla iz Beograda, društvo ni naperjeno proti nikomur. Novo društvo učiteljic hoče delovati v ljubljanskim v sesterski slogi in ljubezni, hoče ga z vsem pri vsem delovanju podpirati in prositi tudi zase deianske pomoči. Društvo učiteljic pristopi k »Društvu učiteljic in zabavilcev za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev« v Beogradu kot podružnica, ako se članice za to izrečejo. (Je bilo pozneje pri pravih sprejetih.)

Društvo pa ni zamišljeno samo kot stanovsko društvo, ampak tudi kot žensko društvo s humanitarnim smotrom. Delovati hoče za povzdigo omike med širšimi ženskimi sloji, zanimati se hoče za ženski učiteljski naraščaj, sodelovati pri oskrbi zapuščenih in siromašne dece, podpirati boji proti alkoholizmu, zanimati se za narodno umetnost i. t. d. — Med članicami hoče gojiti čut tovarištva in solidarnosti, da si bodemo kakor sestre, ki vzajemno in požrtvovalno delujejo.

Novo društvo učiteljic.

Predlog ustanovitve društva je bil enoglasno sprejet. Nato so se predelala pravila, pri čemer se je večkrat oglašila

Levstikova. Članarina se je določila 1 Din. mesečno.

Odbor novega društva.

Izvoljen je sledeči odbor: Marija Godec, predsednica, Matilda Vodenik, podpredsednica, Jela Levstik, tajnica, Mlinarič Jos. taj. nam., Olga Perme, blagajnica, Medved Mar., blag. nam., Gorup Menica, Škof Franja, Baloh Klara, odbornice.

Sprejeti predlogi.

V Ljubljano se pošlje »Društvu učiteljic« prisrčen pozdrav, istotako v Beograd. Glavni prosvetni Svet se opozori, da se v novem šolskem zakonu izrecno tudi omenijo učiteljice žen. ročnih del, česar sedaj ni.

+ Belokranjsko učit. društvo je zborovalo dne 14. jan. 1922 v Metliki. Navzočih je 45 članov; opravičeno izostalo 19.

Otvoritev.

Predsednik otvori zborovanje in pozdravi vse navzoče člane, ki so se kljub slabemu vremenu odzvali vabilu. Pozdravlja novega okr. šol. nadz. tov. Onstava Lukežiča, ki je porabil takoj prvo priliko, da stopi z nami v tesnejše stike in dr. J. Rusa, ki se je radevolje odzval vabilu društva, da nam pda nekaj zgodovinskih podatkov o Beli Krajini. Predsednik se spominja zaroke Nj. Vel. kralja Aleksandra I. z romunsko kraljico Mariolo. Navzoči zaključijo z navdušenjem: »Živela«. Za poročevalca se izvoli tov. Špan F. iz Metlike.

Odobrenje zadnjega zapisnika.

Zapisnik se prečita in odobri s pripombo, da se zborovanje, radi neugodne železniške zveze, ni moglo vršiti v Semiču in je predsednik sklical isto v Metliki.

Poročilo predsedstva.

Današnje zborovanje je ob enem občni zbor in se poda tajniško in blagajniško poročilo. Na predlog preglednikov podeli občni zbor funkcijonarjem absolutorij.

Volitev odbora.

Na predlog tov. Schillerja se izvoli ponovno stari odbor, le mesto odšlega blagajnika se izvoli tov. Zalar iz Metlike. Sedež društva ostane še nadalje v Metliki.

Bela Krajina in njena etiška struktura.

Dr. Rus poda v dobro izdelanem referatu zgodovinski pomen Bele Krajine od početka preseljevanja narodov do danes. Opozorja predvsem na belokranjske narodne vezenine iz katerih posnemamo izvor na Balkanu. (Barve, oblike.) Načrti, tlorisi cerkev in hiš nam kažejo prehodno dobo med Srbijo, Belo Krajino in Primorjem. Razna rodbinska imena, ki se nahajajo v Beli Krajini nam izpričujejo važnost iste v srednjem veku n. pr. Pagon (ital. izv.), Nemanici (srb. izv.), Kraljevna imena so prinešena iz krajev priseljencev, kakor Banjaloka, Brod, itd. Govorica ljudi (narečja) se je obdržala kot v njihovem prejšnjem kraju. V Dobljcah najdemo priseljene Gorenjce (sem šou, piu). Mnogo tega je še nepoznanega in zato vabi učiteljsko, da proučava narečja po svojih okoliših.

Debata o načrtu zakona o narodnih šolah.

Radi preobilice gradiva, se določi učiteljsko metliške, suharske, štreklevske in semiške šole, da do prihodnjega zborovanja izdela spreminjivne predloge.

Slučajnosti.

a) Okr. šol. nadz. tov. Lukežič pozdravi učiteljsko in ga naproša za pomoč in sodelovanje na njegovem odgovornem mestu.

b) Tov. Barlé pozivlja člane, da se spominjajo raznih stanovskih institucij z prispevki. (Konvikt, Zdraviliški dom, Samopomoč, Rezervni in tiskovni sklad.) Nato zaključijo tov. Barlé nad tri ure trajajoče zborovanje.

+ Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj je imelo svoj občni zbor dne 12. januarja 1922 v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma ob 10. uri predpoldan.

Poročilo predsednika.

Spominja se umrlega tov. nadučitelja Frana Pirkmaierja iz Frama. Pozivlja na redno plačevanje udnine, na izdatno podpiranje Učiteljskega konvikta, rezervnega sklada in pedagoško didaktičkega krožka v Mariboru.

Pobiranje članarina in poročila.

Sprejeti predlog tov. R. Knafliča: udnino naj pobira na vsaki šoli za vse člane šolski voditelj ali kak drug agilen član. Poročilo tajnika in blagajničarke. — Obe poročili se vzameta na znanje. Po poročilu pregledovalcev računov tov. Godec in Knaflič se izreče blagajničarki tov. Rehharjevi zahvalo za trud.

Volitev novega odbora.

Na predlog tov. Čonča se potrdi prejšnji odbor. Dodatno so izvoljeni radi odhoda blagajničarjem tov. Josip Puhr iz Kamnice pri Mariboru, namestnica tov. Ljudmila Kregan iz Kamnice; namestnik kom tajnika tov. Olga Kraševc v Limbušu.

Predlogi: Tov. Mar. Godec predlaga zopetno sestavo kronike našega društva, ki se je izgubila. V ta namen naj stori predsedstvo potrebne korake. — (Sprejeto.) Delo se poveri tov. Mar. Godec.

Denarne zbirke po šolah.

Sprejeti predlog tov. predsednika. — Poverjeništvu UJU v Ljubljani deluj na to, da se omejijo denarne zbirke po šolah na najvažnejše. —

Predavanje o Ivanu Cankarju.

Tov. predsednik poda analizo delovanja Ivana Cankarja kot umetnika in bojavnika za pravico in resnico. — Dovoljeno in globoko zasnovano predavanje je nudilo zborovalcem resničen umetniški užitek.

Izprememba načrta šolskega zakona.

Izpreminjevalni predlogi k načrtu zakona o narodnih šolah. — Tov. nadzornik M. Lichtenwallner referira v posameznih členih načrta ter stavi izpreminjevalne predloge, ki so z odobravanjem sprejeti. Prihodnje zborovanje se vrši 2. marca t. l.

+ Društvo učiteljic in šol. prijateljev za okraj ljubljanske okolice je zborovalo 21. t. l. po določenem dnevnem redu.

O kmetijsko-prirodnoznanstvem potoku na osnovnih šolah je jako poučno razpravljal vrt. nadzornik Fr. Črnogoj. Glavne točke njegovega govora: Učiteljsko se navadi misliti, kaj je koristno za kmeta in meščana. Treba teoretične in praktične izobrazbe in zanimanja za predmet. Ta pouk naj bo v zvezi z drugimi predmeti. Navaditi kmeta, da premisli, kaj bo vsejal, da bo njemu v korist. Tudi učiteljice naj se z vso vneto lotijo tega predmeta. Kmeta pripraviti do tega, da bo prijatelj šoli in učiteljsvu. Vsi smo iz naroda in moramo delati po svojih močeh za narod, za blagostanje in procvit ljubljene domovine.

Delegacijsko zborovanje UJU u Zagrebu poročal tov. Urbančič. Podal je zanimivosti o svojih vtisih o sprejemu delegacije in o poteku zborovanja.

O novem načrtu zakona o narodnih šolah je na kratko poročal tajnik. Načrt je v splošnem nesprejemljiv. Več členov naj odpade, drugi naj se izpremenijo. Načrt treba temeljito proučiti in za to naj občni zbor izvoli odsek, da načrt pregleda in pošlje izpreminjevalne predloge poverjeništvu UJU. V ta odsek je obč. zbor volil tajnika in še 5 tovarišev(-ic).

Volitev odbora.

Predlog, da ostane stari odbor, a da se zborovanje vrši vsak mesec je bil z veliko večino sprejet.

Samostalen predlog.

Občni zbor skleni, da poverjeništvu UJU izposluje, da se odpravi pouk v nemščini na osnovnih šolah (soglasno sprejeto).

Štev. 13/22.

RAZPIS UČNIH MEST V KONJIŠKEM ŠOLSLEM OKRAJU.

V stalno namestitev se razpisujejo sledeča učna mesta:

1. Na šestrazrednici v Ločah mesto nadučitelja s službenim stanovanjem ter po eno mesto za učitelja in učiteljico;
2. na štirirazrednici v Zrečah mesto nadučitelja s službenim stanovanjem;
3. na enorazrednici v Resniku mesto učitelja voditelja s službenim stanovanjem;
4. na enorazrednici v Rakovcu mesto učitelja voditelja s službenim stanovanjem;
5. na enorazrednici v Skomarju mesto učitelja voditelja s službenim stanovanjem;
6. na deški šestrazrednici v Konjicah dve mesti učiteljic;
7. na dekliški šestrazrednici v Konjicah mesto učiteljice;
8. na trirazrednici v Koblju mesto učiteljice;
9. na trirazrednici pri Sv. Jerneju mesto učiteljice;
10. na trirazrednici na Prihovi mesto učitelja;
11. na štirirazrednici z eno vzporednico v Vitanju mesto učiteljice.

Pravilno opremljene in po predpisu kolekovane prošnje je vpsolati službenim potom na dotične krajne šolske svete do 4. marca 1922.

Okrajni šolski svet Konjice,

dne 26. januarja 1922.